

Scrisul Românesc

Serie nouă Anul XX
Nr. 11 (231) 2022

Revistă de cultură fondată la Craiova, în 1927, serie nouă, din ianuarie 2003
Publicată de Scrisul Românesc Fundația-Editura, recunoscută CNCS

Revistă de cultură fondată la Craiova, în 1927
Apare cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor

Editorial

„Scrisul Românesc“ – serie nouă

Periodica interbelice este considerată pe bună dreptate cea mai interesantă în istoria modernă a României – la ce se face tocmai de referență pentru a plasa România în contextul european, atribuindu-i-se rolul economic, dar și cultural, emanciparea societății românești, apariția curentului avangardist și a spiritului în artă și literatură. Efervescența mișcărilor de idei, manifestările literare intelectuale, atât în București – numit pe atunci „micul Paris” – dar și în marile orașe, exprimate și largirea presedintului publicistic. La Craiova apar reviste noi de literatură, magazine culturale, publicații de atitudine, prietere care: „Arhivele Olteniei”, „Meridian”, „Năzuințe”, „Flamura”. Ca număr de apariții, Craiova se numără printre primele trei mari orașe. În noiembrie 1927, Dumitru Tonescu publică primul număr al revistei „Scrisul Românesc”, concepută inițial ca o publicație tradiționalistă, cu caracter mai degrabă calcedonesco-pedagogic literar, care sintetiza viața culturală a Craiovei.

După ani de neajurată, tranziție și căutare, după experimente și încercări, valorile tînd să se așeze în România de azi. Există clar o întoarcere către literatură valoroasă, către clasici culturali români și universali. Cătoroi își stabilesc sau restabilesc punctul pentru „cartea care dăinuie” și pentru autori importanți, vechi sau noi, înclîc purtării la Craiova unei noi reviste, „Scrisul Românesc”, poate în bogății și consolida secera publicistică, poate oferi o alternativă viabilă cititorului, o provocare benefică atât pentru autori cât și pentru bibliotecile care au memoria de a păstra memoria acestor timpuri.

Fără a încerca să concureze sau să contrazice revistele deja existente sau pe cele cu vechi tradiție în perimetrul oltenic – cum este prestigioasa „Ramura” – care au reușit să supraviețuiască și să se impună, ne vînt „Scrisul Românesc” își poate adăuga vooce proaspătă și autorizată diversității publicistice contemporane.

Începem acest proiect fără orgolii sau vanități, dar și fără să ne simțim timorați de altuine sau fluctuația revistelor de azi, în dorința de a oferi încă o oportunitate de afirmare a culturii române în ce are ca mai temeinic și valoros. Într-un moment de căutare și deschideri, într-o Românie în transformare, când controlul universitare și marile orașe își recapătă treptat identitatea culturală, apariția unei noi reviste poate cataliza potențialul creat și tinere valori afirmate în ultimii ani pe scena culturală.

Între un postaj publicistic clasic, în care revistele de tradiție și-au consolidat existența și alele noi își gîsesc locul, „Scrisul Românesc” încearcă să și poartă și alții printre-o ofertă atractivă de rubrici și colaboratori.

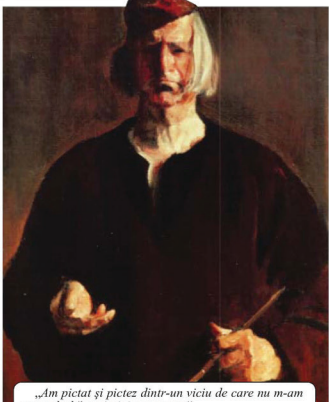
Florea Firan
(Continuare în pag. 3)

Nina Cassian

Jurnal - Memoria ca zestre

„Nu m-am considerat niciodată în exil. Mi-am purtat cu mine zestre, am prieteni, prietenii și am continuat să scriu”

pag. 32

„Am pictat și pictez dintr-un viciu de care nu m-am putut dezbara și nici n-am vrut”

Corneliu Baba
pag. 54

Relansarea activității editoriale la „Scrisul Românesc”

pag. 2

Poezie

Irina Mavrodin,
Gabriel Chifu,
Nicolae Coandă

Sina Dănculescu,
Adrian Sângerzan,
C. M. Ungureanu

Proză

Marian Victor Buciu,
Ionel Bușe, Ioan Lascu,
Ion Militaru, Sorina Sorescu

Eseu

Adrian Cioroianu – Acești tineri care vor reface o țară

pag. 19

Carte eveniment
G. Coșoveanu despre Literatură sub comunism,
de Eugen Negrici

pag. 8

Eseu

Dumitru Drinceanu

Mihai Ene

Emanuel D. Florescu

Sergio Marentes

Dodo Niță

Ion Parhon

Anda Simion

Emilian Ștefărtă

Proză

Adrian Sângerzan

Elena Ștefoi

Poezie

Carmen Firan

Dan Duțescu

Ioan Lascu – <i>La aniversare</i>	p. 4
Gabriela Nedelcu-Păsărin – <i>Revista „Scrisul Românesc” – model de comportament cultural</i>	p. 5
Andrei Codrescu – <i>Înăuntru și afară</i>	p. 7
Adrian Cioroianu – <i>Briciul bunicului</i>	p. 8
Constantin Cubleșan – <i>Din nou despre Eminescu</i>	p. 9
Dumitru Radu Popa – <i>Starea muzeelor</i>	p. 11
Rodica Grigore – <i>Drumurile lui Dostoievski</i>	p. 15

Florea FIRAN

Scrisul Românesc la dublă aniversare

Editura *Scrisul Românesc* și Revista cu titlu omonim au împlinit recent 100, respectiv 95 de ani de la întemeiere. Cunoscută ca instituții culturale emblematic în spațiul cultural al Olteniei, au apărut în primele decenii ale perioadei interbelice când Craiova devenise un oraș în plină dezvoltare. O rețea de tipografii și institute de arte grafice continua inițiativa lui Constantin Lecca, realizatorul primei tipografii la Craiova (1838) și legătorii de carte cu specialiști pregătiți în Occident, cum erau Iosif Samitca și fiii săi Ralian, Ignat, Saul și Mauriciu care și-au desăvârșit studiile la Paris. Ei inițiază o serie de colecții de cărți precum „Biblioteca pentru literatură, știință și artă”, „Romane celebre”, în care erau publicați scriitori celebri ca Zola, Maupassant, Balzac ș.a., „Oameni de geniu”, colecție inaugurată de Lazăr Șăineanu cu vol. *Shakespeare – Viața și opera*. După deschiderea Librăriei *La Cartea de aur* pun bazele Tipo-litografiei Naționale „Ralian Samitca”,

urmată de Institutul de Editură și Arte grafice cu titlu omonim, instituție de profil „model”, distinsă cu Medalia de aur la Craiova și București și cu Medalia de bronz la Paris. În august 1922 „Samitca” se transformă în „Scrisul Românesc”, societate anonimă. Primii directori au fost Emanoil Tătărescu și Virgil Molin, licențiat în arte grafice la Leipzig. A început cu un program ambițios, urmărind să se situeze „la loc de frunte între marile edituri și tipografii din țară”. Eruditul istoric literar Nicolae Cartoianu a inițiat și a coordonat Colecția „Clasici români comentați” în care au fost publicați scriitori români importanți și operele lor fundamentale.

În noiembrie 1948 editura își încetează activitatea ca urmare a evenimentelor politice de naționalizare din iunie. A fost reînființată în 1972 (personal am înaintat forurilor centrale propunerea sub semnătură proprie, îndeplinind atunci o funcție de conducere în cultură) și a continuat să apară fără întrerupere.

Continuare în p. 2

Colocviile
„Scrisul Românesc”,
ed. a XVII-a

pp. 21-23

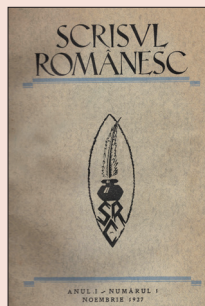
Sumar

- Florea Firan**, „Scrisul Românesc”
la dublă aniversare / pp. 1-3
- Ioan Lascu**, La aniversare / p. 5
- Gabriela Nedelcu-Păsărin**, Revista
„Scrisul Românesc” – model de
comportament cultural / p. 5
- Mihai Ene**, Un roman despre singurătate
și destin / p. 6
- Andrei Codrescu**, Înăuntrul și afară / p. 7
- Adrian Cioroianu**, Briciul bunicului /
pp. 8, 9
- Constantin Cubleșan**, Din nou despre
Eminescu jurnalistul / p. 9
- Dan Duțescu**, Poem: Ploaie în
noiembrie / p. 9
- Emanuel D. Florescu**, Ce gândim
despre Dumnezeu / p. 10
- Dumitru Radu Popa**, Starea muzeelor /
p. 11
- Adrian Sângeorzan**, Scribul / pp. 12, 13
- Carmen Firan**, Poeme: La orizont;
Vivaldi; Unde e pentru tine acasă / p. 13
- Elena Ștefoi**, Trei ani și patru luni
în Africa de Vest / p. 14
- Rodica Grigore**, Drumurile
lui Dostoievski / p. 15
- Dumitru Drincianu**, Etica progresului /
p. 16
- Sergio Marentes**, Oceane rătăcite în
vâltoarea vântului / p. 17
- Dodo Niță**, Dumitru Negrea –
GAN / p. 18
- Ion Parhon**, Radiografia unui ticălos
celebru; Un actor înnașcut: Petre
Gheorghiu-Dolj / pp. 19, 20
- Anda Simion**, Bocsârđi și Manifestul
răului / p. 20
- Fl. Florescu**, Colocviile „Scrisul Românesc”
ed. a XVII-a / pp. 21-23
- Emilian Ștefărtă**, Autoportret
colectiv / p. 24

Abonamente Scrisul Românesc

Abonați-vă la Revista „Scrisul Românesc” și veți avea un prieten apropiat. Abonamentele se fac prin rețeaua proprie și Poșta Română, se pot achita la sediul revistei sau în contul: RO 03BRDE170SV21564261700, Agenția Mihai Viteazul, Craiova.

Costul unui abonament anual cu taxele incluse este de 115 lei. Pentru abonații din străinătate este de 145 \$ sau de 130 €. Informații primiți la tel.: 0722.75.39.22; Fax: 0251.413.763 sau la adresa de email: scrisulromanesc@yahoo.com

Continuare din p. 1

Florea FIRAN

Scrisul Românesc la dublă aniversare

Primul director al editurii a fost Ilarie Hinoveanu, iar între scriitorii care au condus-o succesiv cu rezultate remarcabile s-a detașat Marin Sorescu, începând din 1990 până în 1996, când poetul a trecut în eternitate. Acesta a continuat colecția lui N. Cartoian, a tipărit cărți interzise în timp din motive politice și a promovat tinere talente. Primele cărți prin care s-a reînceput activitatea editurii au fost *Poeme noi* de Tudor Arghezi, *Literatura nouă* de G. Călinescu, ediție îngrijită de Al. Piru, *Scene din viața publică* de Mihnea Gheorghiu, *Țara Banilor* de Ilie Purcaru. A urmat o perioadă de controverse legate de înstrăinarea clădirii editurii ceea ce a dus la diminuarea activității editoriale.

Din 2002 am preluat conducerea Editurii „Scrisul Românesc”, reușind să o readuc în stare de funcționare, printr-o emulație deosebită în toate mediile culturale, științifice, literare și artistice din Oltenia. A continuat Colecția „Clasici români comentați” și „Cartea școlară”, dar au fost create și noi colecții: „Orfeu” – poezie, „Hermes” – istorie și critică literară, „Epica” – proză, „Thalia” – teatru, „Literatură universală”, „Ion Țuculescu” – arte, Marin Sorescu”, „Memoria Craiovei”, „Brâncuși”, „Nicolae Iorga”.

În 2012 „Scrisul Românesc” încetează ca Societate Comercială de Stat, activitatea împreună cu tot personalul existent trecând la Fundația-Revista „Scrisul Românesc”, modalitate susținută de forurile centrale, astfel funcționând și în prezent.

Revista „Scrisul Românesc” a apărut în noiembrie 1927, ca un pandant la activitatea editurii, promovând noutățile editoriale, publicând texte, cronici și comentarii critice. Revista a fost întemeiată de Dumitru Tomescu, critic literar de prestigiu în epocă, fondator în 1905 și al revistei „Ramuri”, împreună cu C. Ș. Făgețel, reușind să atragă colaboratori importanți precum Tudor Arghezi, Vasile Voiculescu, Gib I. Mihăescu, Ion Pillat, Cezar Petrescu, N. I. Herescu, N. M. Condiescu, C. Rădulescu-Motru, I. Agârbiceanu, Al. Busuioceanu, Al. Marcu, P. P. Panaitescu ș.a. Primul număr se deschidea cu articolul-program *Înnoirea literaturii*, semnat de criticul D. Tomescu, prin care motiva apariția publicației când în Craiova existau deja și alte reviste importante, între care „Ramuri”, „Arhivele Olteniei”, „Flamura”, „Năzuința” etc.

Concepută inițial ca o publicație tradiționalistă, cu caracter mai de grabă caleidoscopic decât literar, în ciuda orientării sămănătoriste, revista tinde să depășească enunțul editorial și se înscrie în momentul modernismului prin rubricile și prin unii dintre colaboratorii săi, scriitori consacrați. Deși cu o viață relativ scurtă, noua revistă a marcat peisajul publicistic al vremii prin opinii variate asupra vieții Craiovei, de la literatură la cronică financiară, culturală sau la mișcarea intelectuală din țară și din străinătate, rubrici susținute cu continuitate.

→

Colocviile „Scrisul Românesc”, 2022

Scrisul Românesc Revistă de cultură

Fondată la Craiova, în 1927,
de către criticul D. TOMESCU.
Serie nouă, din 2003,
întemeiată de FLOREA FIRAN

Editată de:
Fundația – Revista
Scrisul Românesc

ISSN 1583-9125

Revistă înregistrată la OSIM
cu nr. 86155 din 11.04.2007

Membră A.R.I.E.L.

Redacția

Director:
Florea FIRAN

Colegiul redacțional:

Adrian CIOROIANU
Andrei CODRESCU
Eugen NEGRICI
Gheorghe PĂUN
Dumitru Radu POPA
Dumitru Radu POPESCU
Lucian Bernd SĂULEANU
Monica SPIRIDON
Emilian ȘTEFĂRTĂ

Redactori:

Mihai ENE
Mihai FIRICĂ
Emanuel D. FLORESCU
Ion PARHON
Lucian-Florin ROGNEANU

Redactori asociați:

Florentina ANGHEL
Dan IONESCU
Gabriela NEDELICU-PĂSĂRIN

Corectură:

Claudia MILOICOVICI

Tehnoredactare:

Georgiana OPRESCU

Arhivă online:

Alexandru OPRESCU

Redacția și Administrația:

Craiova, Str. C-tin Brâncuși, nr. 24
Tel./Fax: 0722753922; 0251/413.763
E-mail: scrisulromanesc@yahoo.com
Web: www.revistascrisulromanesc.ro
Cont: RO03BRDE170SV21564261700
BRDE Agenția Mihai Viteazul, Craiova

Abonamentele se pot face la sediul
redacției: Str. Constantin Brâncuși,
nr. 24, Craiova, județul Dolj
sau scrisulromanesc@yahoo.com

Responsabilitatea opiniilor exprimate
apartine integral autorilor.
Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Tiparul: Tipografia PRINTEX
Craiova, str. Electroputere, nr. 21,
tel. 0251 580431

După doi ani revista își încetează activitatea. Am reînființat-o în serie nouă în 2003. Proiectul noii serii al revistei a fost gândit și realizat împreună cu scriitoarea Carmen Firan, iar concepția grafică a fost încredințată lui Viorel Pârligras, publicația păstrându-și ținuta grafică pe parcursul celor 20 de ani, ceea ce îi dă personalitate și o distinge în revuistica românească. Primul număr a fost unul pilot, de 64 de pagini, următoarele de 32 pagini, cu primele două și ultimele două color. Din decembrie 2016 formatul a fost schimbat cu unul mai atractiv și revista apare integral color cu sprijinul tipografiei Printex SRL din Craiova.

Lansarea primului număr al revistei „Scrisul Românesc”, serie nouă, 2003: G. Coșoveanu, Ov. Ghidirmic, Fl. Firan, G. Chifu, M. Dușescu, N. Marinescu, M. Ene

Momentul lansării primului ei număr s-a constituit într-un eveniment cultural mediatizat de întreaga presă locală fiind prezenți reprezentanții revistelor craiovene existente care, în intervențiile lor, s-au arătat surprinși de apariția unei noi reviste, dar cu convingerea că vor exista colaborări loiale și viața culturală va cunoaște un reviriment.

De la început, revista a reușit să apară cu sprijinul unui colegiu editorial prestigios și activ alcătuit din personalități de primă mărime din țară și diaspora, cu colaboratori recunoscuți, autori de cărți importante, unele premiate de Academia Română și Uniunea Scriitorilor, profesori universitari, critici și istorici literari cu experiență imprimând un stil și un spirit de modernitate prin abordare și interferențe culturale. Fiecare număr al publicației a devenit o sinteză între tradiție și modernitate, a reflectat spiritul din zona geografică, istorică, cultural-științifică și artistică a Olteniei, înscriind-o în sfera culturii naționale cu reverberații în universalitate.

Apariția neîntreruptă a revistei, păstrarea obiectivelor ei fundamentale, între care multiculturalismul, interculturalitatea, care o

La relansarea editurii Scrisul Românesc, 2002

particularizează față de alte publicații românești, susținerea rubricilor cu continuitate, devenite tradiționale, de aceiași autori (*Carte eveniment, Exerciții, O idee, Logoterapia, Restanțe, Confruntări, Actualitatea capodoperei, Idei și mentalități, Jocul ca expresivitate, Din partea cealaltă, Cum vorbim cum scriem, Scrisori, Obsesii, Note de lectură, Reflecții și reflexii, Teatru, Decupaje, Atelier de artist etc.*), au constituit de fapt structura publicației, pentru care *Scrisul Românesc* și-a dobândit un loc distinct în peisajul revuistic românesc.

Editorialele, semnate întotdeauna de redactorul-șef, au avut în prim plan personalități de primă mărime din cultura românească, unele legate într-un fel sau altul de Craiova și zona Olteniei, dar și scriitori români din diaspora precum Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Pius Servien, George Uscătescu, Vintilă Horia, Ion Negoitescu, Alexandru Busuioceanu, Alexandru Ciorănescu, Nina Cassian, Andrei Codrescu, Norman Manea ș.a.

Au fost instituite și acordate premii anuale celor mai valoroși și fideli colaboratori: Premiul pentru debut în poezie – Al. Macedonski – *Prima verba* și Premiul Marin Sorescu, Premiul pentru proză – Gib I. Mihăescu, pentru critică și istorie literară – Petre Pandrea, pentru teatru – I. D. Sîrbu, pentru științe sociale – Nicolae Iorga, pentru arte – Ion Țuculescu.

În atenția revistei a stat formarea de tineri scriitori, pentru care s-a inițiat concursul anual de debut în volum la poezie, proză, teatru, eseu, câștigătorilor publicându-li-se manuscrisele sub egida editurii *Scrisul Românesc*: Mihai Ene, Silviu Gongonea, Petrișor Militaru, Cosmin Dragoste, Eleanor Mircea, Gabriel Nedelea, Cornel Paiu, Alexandru Oprescu, Alexandru Cazacu, Oana Băluică, Edith Negulici, Teodor Burnar ș.a.

Redactorii revistei au avut o permanentă și strânsă relație cu autorii săi organizând periodic întâlniri cu cititorii, lansări de carte, simpozioane, sesiuni științifice, colocvii și dezbateri pe teme de mare actualitate, cu participarea unor specialiști din domeniul academic universitar și preuniversitar, scriitori, critici și istorici literari, directori și redactori de reviste culturale: *Spiritul Olteniei, Presa culturală, direcții și tendințe, Multiculturalismul, Actualitatea istoriei literare, Viitorul cărții, Cititul – De ce citim? Ce citim? Cum citim? Efectele cititului, Literatura și sincretismul artelor, Limba română și mass-media, De la cenzura impusă la autocenzură, Puterea cuvintelor, Avangarda și Avangardismul, Intelectualii, Puterea și Tehnologia, Unitate prin diversitate. Memorie culturală și spiritualitate românească: personalități și acțiuni în sprijinul Marii Uniri, Realitate și ficțiune, azi, Viitorul culturii în era post-pandemică, Presa culturală între tradiție și reformulare, Manipularea informației în mass-media. Materialele susținute în cadrul unor asemenea manifestări au fost publicate în numere speciale ale revistei*

și în volume, numere tematice fiind dedicate și unor manifestări cultural-artistice de anvergură precum *Festivalul Internațional Shakespeare* sau *Zilele Marin Sorescu*.

Multe texte publicate în timp în *Scrisul Românesc* au devenit substanța unor cărți editate ulterior sub semnătura unor autori importanți, colaboratori permanenți ai revistei, între care Irina Mavrodin, Dumitru Radu Popescu, Monica Spiridon, Adrian Cioroianu, Gabriel Coșoveanu, Ovidiu Ghidirmic, Constantin M. Popa, Nicolae Panea, Gabriela Nedelcu-Păsărin, Ioan Lascu, Marian Victor Buciu, Ion Buzera, Cecilia Căpățînă, Constantin Cubleşan, Dan Ionescu, Mihai Fircă, Dodo Niță, Carmen Firan, Andrei Codrescu, Adrian Sângeorzan, Dumitru Radu Popa, Petre Rado, Radu Polizu ș.a. Profesorul George Sorescu a deschis o rubrică de *Inedite*, din creația lui Marin Sorescu rămasă în manuscris (versuri, proză, fragmente de istorie și critică literară, corespondență, grafică și pictură), ulterior textele fiind strânse și publicate în volume.

Cu douăzeci de ani de existență fără întrerupere, *Scrisul Românesc* s-a situat mereu între revistele de cultură românești de valoare căutate de cititorii din țară și din străinătate, remarcată și prezentată de alte publicații și personalități din lumea literară. Dacă revista, în serie nouă, a apărut fără întrerupere timp de două decenii, se datorează în cea mai mare măsură redactorilor și colaboratorilor fideli care au semnat număr de număr articole temeinice, interesante

Lansarea primului număr al revistei „Scrisul Românesc”, serie nouă (Biblioteca Județeană „Aman”), 2003

și consistente pe cele mai diverse teme și pe care i-am citat mai sus, dar și unui colectiv restrâns, foarte activ și solidar, care și-a asumat întreaga activitate a revistei, și încă o dată ne exprimăm întreaga noastră grațitudine.

Suntem încurajați de a continua demersul nostru și prin aprecierile unor nume prestigioase ale scenei literare, majoritatea remarcând substanțialitatea revistei, largă arie culturală pe care o acoperă, echilibrul și detașarea emoțională, eleganța grafică... Dar originalitatea revistei se află, cu siguranță, în spiritul ei multicultural și proaspăt, în consistența textelor, diversitatea și calitatea colaboratorilor care leagă Craiova de centrul mișcării literare europene și universale de azi.

Apariția revistei în prezent, cu temere accentuată în viitor, devine tot mai dificilă, dar să fim optimiști, vom persevera! Orice aniversare este un moment de a fraterniza în bucurie și speranță. ■

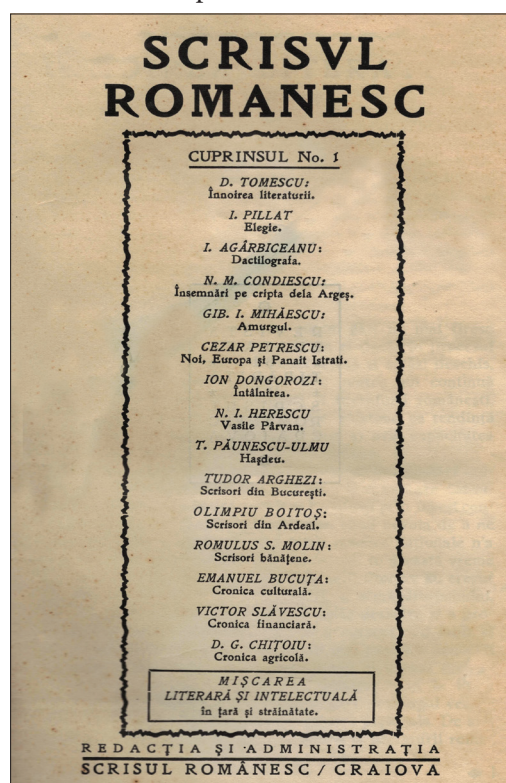
Ioan
LASCU

La aniversare

Trăim vremuri când festivismul a fost depășit de mult. Trăim vremuri când nu ne mai prefacem că sărbătorim, că aniversăm, că celebrăm un eveniment, o instituție, o personalitate. În sfârșit, trăim vremuri când ne putem bucura sincer, nestingheriți, de o aniversare, de o sărbătoare. Cu prilejul celei de a XVII-a ediții a Colocviilor desfășurate la finele lunii octombrie am sărbătorit discret, decent, aniversarea a 95 de ani de la apariția revistei *Scrisul Românesc* și a o sută de ani de la înființarea Editurii cu același nume – *Scrisul Românesc*, continuatoare a altei edituri renumite din secolele XIX-XX, *Samitca et co*. Acolo au fost publicați autori cunoscuți ai acelor timpuri: A. D. Xenopol, Al. Odobescu, Traian Demetrescu. Această numărătoare a multilor ani semnifică faptul că cele două instituții au o istorie și nu o istorie banală, cvasi anonimă, ci o istorie vie, lucrativă, dinamică. Așadar începuturile celor două instituții din Craiova datează din 1922 și respectiv 1927. Au fost, în activitatea lor, și perioade mai lungi sau mai scurte de întrerupere. Editura a fost temporar desființată în timpul regimului comunist și reînființată după vreo două decenii, iar revista, după numai patru numere apărute în 1927-1928, a fost readusă la viață după trei sferturi de veac, în 2003. Fondarea ei s-a datorat unei personalități care a animat cultura craioveană în prima jumătate a secolului al XX-lea: Dumitru Tomescu. Numele lui se regăsește mai întâi în actul de întemeiere a celeilalte reviste craiovene cu istorie îndelungată, *Ramuri*. În 1905, doi entuziaști abia ieșiți din adolescență, încă elevi de liceu, C. Șaban-Făgețel și D. Tomescu, i-au pus bazele și au condus-o până la sistarea aparițiilor ei în 1947. Însă laboriosul Dumitru Tomescu s-a gândit că nici a doua publicație culturală nu ar prisosi regiunii oltene. Din păcate, din lipsă de fonduri, prima serie a *Scrisului Românesc* a fost oprită după doar patru apariții, în februarie 1928.

Cum deja am menționat, activitatea celor două instituții, în primul rând literare, a cunoscut o revitalizare în toată puterea cuvântului în anul 2003. Atunci, la conducerea lor a venit scriitorul și profesorul universitar Florea Firan, cu state vechi de serviciu, datând din deceniul șapte al secolului trecut, pe tărâmul culturii din părțile Olteniei. Având în fișa de scriitor înscrise în special volume de istorie literară, Florea Firan a continuat să elaboreze astfel de cărți inclusiv despre istoria *Scrisului Românesc*. Faptul că această istorie este cunoscută azi în detaliu și în profunzime se datorează în primul rând lui Florea Firan. Însă mai înainte de toate activitatea celor două entități, devenită realmente efervescentă, este legată mai întâi de numele directorului de editură și de revistă care a depus eforturi apreciabile pentru a le readuce la viață și a le reinscrie în patrimoniul

cultural național. Dacă editura este locul obișnuit de apariție a zeci de cărți în fiecare an, revista lunară este *locul geometric* care polarizează de două decenii contribuțiile unor colaboratori valoroși din Craiova, din țară și din străinătate, mai ales din America. Andrei Codrescu, Nina Cassian, Dumitru Radu Popa, Carmen Firan, Adrian Sângeorzan, Deyan Ranko-Brasich, Radu Polizu au fost și sunt prezenți în mod constant în paginile revistei, la fel cum dintre fruntariile României Dumitru Radu Popescu, Irina Mavrodin, Gheorghe Păun, Monica Spiridon, Adrian Cioroianu,

Eugen Negrici, Ovidiu Ghidirmic, Mihai Ene, Constantin M. Popa, Mihai Dușescu, Nicolae Panea, Constantin Cubleşan, Ion Parhon, Gabriela Nedelcu-Păsărin, Rodica Grigore, Gabriel Coșoveanu, Marian-Victor Buciu, Geo Constantinescu, Dan Ionescu, Emanuel D. Florescu, Mircea Pospai, Mihai Firică, Dodo Niță, Lucian-Florin Rogneanu, Oana Băluică, Alexandru Oprescu au contribuit la apariția mensualului și cei mai mulți continuă să o facă, unii fără repaus, număr de număr. În cea mai mare parte, editura a găzduit apariția cărților semnate de acești admirabili străduitori. În ce mă privește mă pot lăuda cu o colaborare neîntreruptă vreme de douăzeci de ani, la toate edițiile revistei *Scrisul Românesc*. De asemenea, patru din cărțile mele au fost editate la *Scrisul Românesc*.

Colectivul de administrație al editurii și redacția revistei nu se preocupă doar de publicarea scriitorilor consacrați, ci și de promovarea unor aspiranți, tineri cu atracție pentru creație. În acest scop editura și revista *Scrisul Românesc* organizează anual un concurs

de debut care a avut succes de participare la toate edițiile de până acum. Au fost descoperiți și premiați nu numai tineri din Craiova ci și din București ca și din alte localități ale țării.

Consecvența dar și varietatea revistei este asigurată de rubricile originale întreținute de multitudinea de colaboratori care, în afară de domeniul literar: istorie și critică literară, teorie literară, eseu, poezie, proză, traduceri, acoperă și actualitatea teatrală, arte plastice, istorie, filosofie, uneori lingvistică și foarte rar politică. De altminteri publicația își menține neutralitatea și obiectivitatea situându-se în afara spectrului politic. Totodată revista este ferită de excese, exagerări, partipriuri, polemici dure, compromisuri, mediocritate, superficialitate etc. Dintre rubricile foarte numeroase care, în decursul timpului, au figurat în paginile revistei se cuvin amintite *Cartea-eveniment*, *O idee*, *Bleu * Jurnal parizian*, *Reografii literare*, *Logoterapia*, *Traduttore/traduttore*, *Actualitatea capodoperei*, *Vitrina cu cărți*, *Lumi bidimensionale*, *Teatru*, *Atelier de artist*, *Retrocritica*, *Confruntări*, *Cum scriem, cum vorbim*, *Inedite*, *Din partea cealaltă*, *Corespondențe lirice electronice*, *Scrisori deschise*, *Obsesii*, *Ideii și mentalitate*, *Imaginar și raționalitate* etc. Din conținutul rubricilor se pot remarca analiza unor cărți ce sunt cotate drept valoroase sau pot deveni astfel, aspecte ale actualității, idei și controverse din filosofia de astăzi, aspecte ale receptării și condiția cărții-obiect în contextul proliferării rețelelor de socializare, comentarii asupra unor cărți considerate capodopere aparținând unor literaturi diverse, repunerea în discuție a unor cărți mai de mult apărute, care nu au avut parte de o receptare critică adecvată în momentul publicării, clișee, locuri comune, stereotipii și greșeli din limbajul vorbit sau scris, reactivarea unor texte relevante pentru istoria literară, interculturalitate, corespondențe din străinătate, cronică de teatru și film, cronică plastică.

Scrisul Românesc a stârnit și a menținut viu interesul literaților și al publicului și prin organizarea colocviilor anuale, în octombrie, de regulă în cadrul *Zilelor culturii* în municipiul Craiova. În 2022 manifestările începute în 2006 au ajuns la ediția a XVII-a, o reală performanță. Ediția recentă a propus o temă actuală, incitantă, care dă naștere mereu la discuții aprinse – *Manipularea în mass media*. Ca și în alți ani, tema a fost tratată de zeci de scriitori, jurnaliști și profesori și reflectată în cea mai mare parte în nr. 10 al revistei – în jur de peste douăzeci de intervenții. Atenția acordată de *Scrisul Românesc* domeniului *mass media* se justifică în primul rând prin impactul permanent, funcția informativă și valențele formative în ce privește opinia publică. Îmi amintesc, de pildă, de alte colocvii care au propus și finalizat o temă conexă: limba română în mijloacele mediatică. ■